

dabuja otrā rihtā vēžs pīsta miršanas behbu
wehsti un tuhlin lika sawam fugim braukt uš mah-
jahm, pēc kām pīsta peederigeem ūnoja, ka winsch
nelaikim atwehlehs pehdejo dūšas weetu Wahzu
Leisaru ūpenēs, Berlines dombaņizā, bet grahfs
Herberts Bismarks atšinojis Leisaram, ka nomirejs
wehlejees, lai wiāu paglabā weenlāhrīšā ūaplī-
tīchinā, turpat Friedrichsruhes miršas osolu me-
šchinā. Kāpa uſrakstā ūlavenais nelaikis wairak
ari neko newehlejīs minet, kā tikai: „Firsts fon
Bismarks, dīsimis 1. Aprilī 1815. gadā, miris tad
un tad... Leisara Wikuma I. uſtīzīgs kā līpīs.”

„Päfpa hñrñé“.

Noahrsemehm.

Pagahjuscha nedelā laikraffsi nodarbojuschees gandrihs weenigi ar winu festdeen Deewa meerā aifgahjuscho firstu Bismarku. Kaut gan walodas par wina bishstamu faslimschannu bij daschās deenaas agraf ispauduschaħħs, tatsħu tif drikstu galu ne-weens nesagħidja. Festdeenaas riħta weħl firmais firsts ċutees it atsvirdus. Isatiis laikraffsius faru-

juis Jules u d'espous, iujs taurius, jau-
najees par politiku un ar labu ehstribu paturejis
broastu, pee tam par to jołodams, fa wiam pee
uhdena peejauks tik mas wiħna. Drihs veħz tam
wiam tapis nelabi un wiñsħi veħz laħda laika
saudejis samanu. Tuħlit telegrafejuschi Bismarka
ahrstam Schweningeram, kas firstam atlaborjotees
żekurdeen bij Friedrichsruhi atstahjis. Bet tele-
gramma wiñi tuħlit naw warejus aissneegħt
un wiñsħi tikai 100s waħarā atbrauzis Friedrichs-
ruħe. Pa tam firsts tapis arweenu fliftaks, ta' fa
wiñsħi sawu pederigas wair neħafni; tikai us
sawu meitu, graxseeni Manhau, kas wiam fweed-
rus no peereš nofslauziżi, wiñsħi fazzis veħdejox

rus no peeres no suauis, wiaſu ſuzis depeſchis
wahrdus: „Baldeewš, mihiſais behrns!“ Pee mireja
gultaſ bijuſti wiſa familija ſopā. Blafus iſtabā
ſtahejuschi deeneſteekti. Laiſni vulkſten 1108
Dr. Schweningers vafinojis firſta Bismarckia nahwi.
Nahwe zehluſehs zaur ſmaſden treeku. Firſta dehls
Herberts tuhlit ſuhſiſis depeſchu leisaram Wilhel-
mam. tas biil aibräuſis uſ ſeemekeem. Sehru

No eekschsemehm.

Widſeme.

bašnizā. Bet Herberts Bismarks atbildejīs, ka vis
nelaika pascha gaischi issazitu wehleschanos winsch
glabajams turpat Friedrichsruhes meschā. Pee klu-
fahs fehru deewakalposchanas Friedrichsruhes pili
keisars lihds ar keisareeni peedalijsfchees un israhdi-
juschi dīšku ajsgrahbtibu. Tapat yateefas fehras
bijuschas redsamas pee fehru deewakalposchanas Ver-

linē leisara Wilhelma I. bašnizā, kur bes leisara un
leisareenes bijuschi klaht ari wehl dauds ziti wald-
neelu namu Izelki un augsti walsts wihri. Neisars
Wilhelms noltzis pilsgalmam 10 deenas ilgu sehru
laiku un lara-spehsam 8 deenas. Waldibas wehstnesi
issludinata schahda leisara pauehle walstskanzleram:
„Ar augstajeem ūbeedrotajeem, ar wiſu Wahzu tautu
es sehrodams ūchwu yee pirmā Wahzu kanzlera,
firsta Otto von Bismarck, Lauenburgas herzoga
lihka. Mehs, kas eſam wiſa diſchenahs darbibas
leezinekti, kas ar apbrihnoschann ūklatamees us wiſu
la meistarū walsts mahfslā, kā nesabaidamu zihni-
tajos karā un meera laikā, kā us tehwijas ūstizamalo
dehln un ūsawa leisara un lehnika ūstizigalo falpu,
zaur ūcha wihra aiseeschannu no ūchejeenes eſam dſili
aifkustinati. Wiſā Deewā ūkungs radija eerozi, lai
ispilditu nemirstigahs domas par Wahzijas weenibu
un diſchenibu. Nepeederahs ūchini azumirķli ūſſkaitit
wiſus darbus, kureus diſchais aifgahjejs ūdarījīs,
wiſas ruhpes, kureas tas preefsch leisara un walsts
zeetis, wiſus panahlumus, ko wiſch eegnwis. Tee
ir par leeleem, par daschadeem; tikai wehsture war
to ar ūelta burteem eerafstit ūsawās lapās un to

Sahkahn walodas. Winsch ka wiſt ziti Baum-kührenee ki
gaidija yeldu weesus un bii preezigs preeksch fesonas
fahfschanas jaw kahdam weestim dor pojumtu.

Bil no runigā vežischa saiklausīšinajt, tad semeš ihpa-
ſchumi ſhini apgabalā vij loti daschoda leeluma, bet wai-
raf maſi. Labiba tilki loti labds qaddos rafmejot libds
10 graudu. Darba alga maſoka kā Widus-Kurzemē. Kad
tam faziju, ka Jelgavas apgabalā puijis pelna ap 230
marku, tad no brihnumeem ūnaja tilk teikt: „ach nain!
ach iu!“

Atpūrīsmaisees un atpuhtees taisijos ap vulksten 10 no rihta eet tahlaku un illos no nama tehva eestah-
stiees, tāhdi skaistumi zelā redzami. Ģeprečsfā wehl aiz
sinfahribas pāsautaju, waž nama fāimneeks ari lafa tāhdu
laikrakstu. Atribdes weetā wirsč tublit nosuda: „Es
jums tublit atnesīšu schihs deenas nummuru”. Domāju,
ka „schīhs deenas nummurs” buhs saprotams, ka tāhdu
pat modi lā kursemē, kur tā dehwejam latru awijsīhu lapu,
kas ar schihs deenas pastu atnabluse, kad wiha ar buhti
jaw wēselu nedēlu weza. Istrahdījahs, ka biju maldisees.
Vulksten 10 rihta teefham dabiju lajst „Königsberger
allgemeine Zeitung” rihta isdewumā no tabe pāsas
deenas. Uz Jaun-kuhnu zeemu wiha bij tās rihta atmeja
na semas zelā mairot lā hā iuhdsas tahlu no Rēniagberaas.

pa jemes zetu waitak ja 5 juhdses tahlu no Rēnigisbergas.
Staigaju vamašu tablat. Belsch apstahdits ar wifadeem
lokeem: wiia starpa ihpaschi dauds isplatits mestmisis.
Lauki apstahdati ja pee mums, til vaschi darba riiki
daschā siā gildadi. Ar weenu siugu neko nestrahda, bet
mehflus waj granti wēsdami juhds ja 2 pahri leelu
siugu weenörs raitöös. Samehrä ar to tad rati ari it ihstee
wagoni. Wehlaku pee Aranzas man eegadijahs redset, ja
pat schagards braus ar 4 siigeem. — Gannamus pullus
redseju loti leelus un labi loptus; gowis tilai Ossfrisu
fugas. Gana gandrihs nelur nebii flaht, bet wiia weetu
ispilda drabshu schogs. Leelalas kola sehtas nelur ne-
eegadijahs redset. — Mahjas veži sawas buhwes pilnigi
atgahdina kurserni. Nebuhtu nekahds brihnuns, ja celsk
tam parahditos wezo Sahmijas juhralnaceku radnezziba
ar Kursemneeleem.

ari darihs. Bet es juhtu dīshchanoš wiſai paſaulei
veerahdit weenprahdigahs fehras un pateizigu ap-
brihnoschanu, ar ko wiſa tauta ſchodeen peepildita,
un Wahzu tautas wahrdā nodot ſwehtu apſoli-
jumu, ko wiſch, Leelaſ ſkanzlers, ſem Leisara
Wilhelma Leela radijis, uſturet, paplaſchinat un,
kad wajadfigs, ar manu un aſinim aifſtahwet.
Uſ to lai Deetws Kungs valihds! Es jums uſ-
dodu ſcho manu pauehli paſinot wiſpahribai.“
Liſhfigu aſinibas un uſſlawas wahrdū ix pilni
wiſi Wahzu laikraſſti. Bat tee, kas ir bijuſchi
Bismarck pretineeki, newar noleegt wiſa apbrihnos-
jamahs w alſiſ-wihra dahwanas un leelos nopolnuſ
tehwijaſ labā. Tapat ari zitu walſtju laikraſſti
godina Bismarcku lā paſchu diſchenalo Wahzijas
dehlu. Baſnizaſ awiſes ihyuſchi flawet flawē firſta
Bismarck deewabijigo garu un tilumiſgo dīshwi,
zaur ko wiſch daudſeem warejig ſoderet par jaufu
preekſchihmi. No dauds walbineekeem Bismarck
paſakpalizeji ſanehmuschi firſnigus lihdsjuhtibas
raſtus. Likai no Frantschu puſes war maſ laba
par Bismarcku diſirde; daſchi laikraſſti pat nekautre-
jahs par neilaiki prasti lamatees. —

Vieera fatunas harp Spahutju Seeme Amerikas
Sabeedrotahm walstim naigi eet tahlač un, kā lee-
kahs, beigsees ar labeem panahkumeem, kaut gan
uetruhkfst ari tahdu Spahneeschu, kas wehl par waru
gribetu karu tahlač west. Spahneeschu waldiba do-
majot Amerikani preefschlikumus peenemt un tifai
wehl peeprashjuži daschus tuwalus isskaidrojumus,
ihpaschi Filipinu leetā. Ba tam Amerikani Port-
rikā arweenu wairak nostiprinahs un sahē jau ri-
kotees kā sawās mahjās. Turpretim us Filipinu
salahm Amerikaneem, kā rahdahs, buhs jaussahē
zihna ar dumpineekem, ja wini tur gribehs no-
mestees us palishchanu. —

granzja Dreisusa fransais pieejahs ar-
weenu wairak plaschumā. Ronahs arweenu wairak
apfuhdsibu un apfuhdseto un paschās waldbās widū
leekahs newaldam iħsta weenprahħiba. Iżhpaschi
lara ministris Kawanaħs atkal no jauma runajis
itin aujs wahrdus. —

No eekschselehm. Widseme.

No Krisburgas. Blehscha stikis. Urweenu no malu malahim awiſes rafsta, kā daſchā labs fawas pahračas uſtizibas dehk teek no manigeem blehičeeem peekrahyps. Tā nesen atpakal ſche nogahja kahdam K. Minetais wihrs nodarbojahs ar ploſtu laiſchanu pa Daugawu. Krisburgas meestā wiſch ſadereja ſew malazi (zilwefs, kurech palihds ploſtus laiſt), kā waretu atkal leelakā partijsā braukt uſ Drīſu pehz jaumeem ploſteem. Meestā tee bija kreetni eemetuſchi ſihwa un tad ap pušnakti dewahs uſ Krisburgas ſtanziju, lat ar nahts wilzeenu waretu noſkuht uſ Drīſu. Stanzijsā teem wehl ilgi bija jagaida uſ wilzeenu un ziteem beedreem, jo bija no-nahluſchi pa agru. Gaſdot K. trefchahs klafes ſahlē ſahla uſ benka ſnaust. Te winam peenahk malazis un ſahl to brihdinat, kā tas eedroſchinotees til droſchi gulet, jo kahds warot tam iſwillt naudu un pulkſteni. Schis gulet neeſchot un tadehk lai at- bodoſt wi nam naudu un pulkſteni glabasčanā. Schis uſraudliſchot ari zeļa ſomas un kād peenahkſchot wilzeens, tad to pamodinaſchot. K. ari labprahrt paſlaufiſa malazim, aſdewa tam naudas malu un pulkſteni, paſika wiſſwahrkuſ ſem galwas un mee-

Man pawifam pahri jubbchu so eet. Apmehram puſ-
zelā pa kahju tekeem nogreeschos no leelzela us juhymalu,
lai neiflaistu flaistakos kraſtuš. Bija ari wehrts: pee
Jaun-kahru zeema kraſtē gan augſtis, bet now dandis fa-
rauſtis. Te tahlaku dabas ſpehki no augſtach un opak-
ſhas ir kraſtam dewuſchi wiſu wiſadus formos. Weetu
weetahm kraſta augſtumis ir wehrtejams us 200 pehdū.
Apakſhā ſkalojahs wehja balti juhreas wiſni un no aug-
ſhas tel weens blaikus okram masi ſtrautiai, neween ſemi
noſkalodami, bet pa reiſahm nowiſkdam i lejā tri wezu
wezog ſokus. Kraſtē pee tam atgahdina wiſu wiſadus
dihwainus tehlus: zīs gabals kā bloda, bet wiſni now
karote; ſo tur reds, ta drihsak buhtu maiſes kraſtē; zītā

weetä atkall peegi feschi kraſſa gabali no uhdena ifroboti gluschi lihdsigi un ifskatahs lä weenä balli fakahrti milsu swani; bet wisdabigalo ifskatahs angstu angstu kraſſa no drifskata weischa tehlo.

No Wärnikeem atpakač gohju tikai pa semes žeku, pēe kam dabiju par Mauschu zeemu (Mauschen) nöprezzatees kā par Loschu pehrlī. Projam eedams biju šeo weetu redsejīs no juhtas pušes; tāstī tur leelīstī, no uhdens wiſadi iſ- rairoti un zilweku mahkflas iſlopti. No semes pušes turpretim wiſs zeems ir kā sapni mihligōs salumōs no- grimis. Ahbeles feed pilnōs feedōs un atspogulojohs apakšā dīhdīrā esēta.

igī eelaibahs saldā meega lēhpi. Bet tas par brih-
numeem tam bija, kad tas tikai otrā rihtā pamo-
ahs. Azis atversējīs tas wairēs nefur neredseja
ne malatsča ar naudu un pulksteni, ne ari zeka
jomas. (B. W.)

No Gaujenes. Daschadas finas. Jan ilgakš

laiks ir pagahjīs, kamehr muhsu draudses gans
h. Adolphī lūngs slimības dehē kawejahs kāhdā
veselības eestahde. Tagad muhsu draudse deew-
salpošchanas notura zītu draudšju mahžitaji. —
Noturetais garigais konzerts R. Juhrman lūngā
vadībā Gaujenes baņizā cenesīs paprahwu suminu
lihds 150 rubleem, tās tikšhot skolas labā isleetoti.
— Jau no Jāhna deenaš pastahwigi leetum lihtot,
muhsu apkārtnē ūjuht ihstu seena laika truhkumu,
aur ko neween noplautā ūjale teik ūbojata, bet
ari uš seena laiku gaidot plāwas paleek neuoplautas.

一
九

Kurſeme.

Kursemē kā Widsemē pehdejōs gadōs tikušchi
auds masaki pagasti saweenoti par leelakeem pa-
asteem. Gubernas walde schahdas saweenoschanas
darijuſi us ministerijas wehleschanos, lai zaur to
ri masakeem pagasteem taptu pеeschkirts wairak
ihdselu preeſch sawu wajadsibu isvildischanas.
Bet pehdejā laikā parahbijuschahs daschas ſhmes,
uras leezina, kā wiſur laubis wehl pareiſi neisprot
wiſ ſcha saweenojuma labumu, — kā wiſur wehl
aw wiſ pazechluſeeſ kreetna apſniiba un darbo-
chanahs, t. i. tureeſ pat gruhtakōs puhlinōs un
iſhnindōs; weens preeſch wiſeem un wiſi preeſch
veena. Tihri par brihnumu ſewiſchli leelakee,
pehzigakee pagasti ſtahjahs peeweenoteem masakeem
agasteem nelabwehligi waſ nenowehligi preti. Sa-
eedribas uſdewumi un peenahlumi wehl netop wiſ
aprasti un ispilditi ar to miheſtibu un ſparibu,
as muhs kā lihdſheedrus un wiſus weenā un tai-
aſchā darbibā un dſihwes gaitā zihnijschos tu-
akovs weeno, ſtiprina un pazek. Tā peemehram
tursemē, Aisputes aprinki, tika tee pagasti: Lahſchu-
Paduru ar 3 faiſmeeleem, Drogas = Disch = Krusata
ar 3 f., Perbone ar 12 f. un Kalwe ar 21 faiſmee-
em saweenoti par weenu paſchu pagastu, ſem no-
aukuma Lahſchu = Padure ſ pagastis — un peh-
z hſa laika ſcho saweenoto pagastu ſtarpa Kalwes
pagasts jau ſahzis pretotees ſchā ſaweenibas turp-
naiſi pastahwilbai. Sem weeteja komifara pahr-
aubſibas tē jau notikuſhas pagasta ſapulzes, uſ
urahm tizis ſpreeſis, kā eſot drihſi ween ja-
tſwabinahs no tahm gruhtibahm, ſuras ziti pec-
eeuotee masakee pagasti leelakam ſkalwes pagastam

— Kahdi 12 kara fuki tagad atbraukuschi Leepajaas reidā, krei atrodahs admirala Makarowa wadibā. Sche fuki palikshot wairak deenu un tad braukshot atkal juheņ. I.

No Leel-Gezawas. Manige uskuptschi. Jan wairak fà diwi gadi Leel-Gezawas muischà il nedekas, treshdeenâs, teek weetejeem eemihtneeleem par leelu ehritbu noturets pahrtikas tîrgus. Gabrauz sche lauschu ar labibu un sibkahm pahrtikas weelahm ne masak, fà aprinka pilsehitâ — Bauskâ. Un brihnumis! Wijs sche teek pahrdots, ja tik roschotajs ir daudsmas peelaibigs, faut gan Leel-Gezawâ nau ne pilna preezdesmitâ dala no Bauskô eemihtneeku skaita. Bes tam daudseem no eemihtneeleem ix pascheem lopi un dahrsi. Kà gan tas nahlahs? waizahs weetejo apstahlku nepastinejs. Itin weenkahrtschi: pahrtikas weelas teek nöprikas no uskuptscheem, kas tahs wed tahlaku waj nu us Nigu, waj Jelgawn. Un schee weikalneeki daschreistagragabb fawôs nagôs wineem noderigas weelas, ka pat weetejee eemihtneeki tahs ir redset nedabon. Beeschi ween tamdehk dsird drihs weenu madamiku, drihs otru schehlojamees dehk nökaweschanaabs. Un uskuptscheem sche ir brihw pirk tapat fà patehretajeem no agra rihta lihds lamehr kas us tîrgus wehl atrobahs. Tas ir preesk uskuptscheem no leela swara; no rihta sapirkusches daschadas prezess, tee war jan tanî paschâ deenâ buht ar tâhm Rigâ. Usprickschona jan ari pee mums Gezawas pagastâ paleef „modes“ leeta. Papreetskhu schim arodam nödewahs weenigi turigakee falpi, kas nandu eekrabjuschi, bet tagad jan paschi faimneekt sahk, fà mehds teilt, „scheptet“, winn dshwes beedrenhem naigi ween peedalotees. Beidsamahs gan nahkuschas pee atsibschanas, ka ir gan weeglaki pirk un pahrdot, nela paschahm raschot. Un kas tur sakams. Siws melle dskumui zilmeeks weegalumu. Kantaijus

Sius melle östennu, zilwers weeglum. Samajnu tilai ir: waf katis ari to atrod, ko mekle. Raw ko schaubitees, ka siws dselmi melledama hechhi eekulahs schelli un zilwels vebz weeglahm beenahm dsihdamees — gruhtibas. Par weeglu deemu melle schamu mums sin padseebat daschu jo eewehrojanu pantu kahds wihrelis, kusch schopawa far pahrikahs no Iffas, kury preelsch pahris gadeem bis no gahjis laimi meklet.

— Gezawas Dseedataju beedriba, lä dsirb, webi

... nisturotees vee dsihwibas un buhschot, ja teen ware-
schot eelausitees dseedaeschana, isrihlot salumu sveht-
lus tahdā Augusta mehneshā svehtdeenā — tur?
wehl now sinamā. P.

